

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SŽa/26/2015
Identifikačné číslo spisu:	1013201501
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013201501.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a z členiek JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci žalobcu: E. H. S. A., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Palestínskeho autonómneho samosprávneho územia (ďalej iba „Palestína“), podľa vlastného udania v zahraničí bytom naposledy G., v súčasnosti pobytom v Pobytovom tábore Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Rohovciach, zastúpeného JUDr. Annou Vargovou, advokátkou, Brečtanová 21, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-73/2013 zo dňa 18.07.2013, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/200/2013-31 zo dňa 17.02.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/200/2013-31 zo dňa 17. februára 2015 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. KM-OLVS-73/2013 zo dňa 18. júla 2013 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Žalovaný j e p o v i n ý zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 296,44 Eur (titulom náhrady trov právneho zastúpenia) do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. Anny Vargovej vedený v N., č. ú.: XXXXXXXXXXXX/XXXX.

Odôvodnenie

I.

Predmet veci

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia zamietol žalobu žalobcu proti rozhodnutiu žalovaného č. KM-OLVS-73/2013 zo dňa 18.07.2013, ktorým podľa § 19 ods. 1 písm. i) a § 52 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a § 46, § 59 ods. 2 a §61 ods. 2 a 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Migračného úradu č. ČAS: MU-74/PO-Ž/2013 z 25.06.2013, ktorým bolo podľa § 19 ods. 1 písm. i) zákona zastavené konanie vo veci jeho žiadosti o

udelenie azylu na území Slovenskej republiky, a toto rozhodnutie potvrdil.

Krajský súd uviedol, že z obsahu spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného je nepochybné, že v predchádzajúcom správnom konaní bolo právoplatne rozhodnuté o tom, že žalobcovi sa azyl neudeľuje, že sa mu neposkytuje doplnková ochrana a že žalobca pri svojej v poradí tretej žiadosti o azyl neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by preukazovali podstatnú zmenu skutkového stavu.

Z priloženého administratívneho spisu krajský súd zistil, že navrhovateľ dňa 01.09.2009 po prvý raz požiadal o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, a to z dôvodu obavy o svoj život plynúcej z neustále pretrvávajúcich nepokojov a vojnového konfliktu medzi krajinou pôvodu a Izraelom. Žalovaný v tomto konaní vydal dňa 15.10.2009 rozhodnutie, ktorým konanie o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, o ktoré požiadal žalobca, zastavil dôvodiac, že žalobca dňa 01.10.2009 svojvoľne opustil zariadenie pobytového tábora s tým, že sa doň viac nevrátil, ani sa nijakým spôsobom neohlásil a teda jeho ďalší pobyt nebol migračnému úradu známy.

Dňa 20.05.2010 bol žalobca, cez Oddelenie hraničnej kontroly Policajného zboru Košice, transferovaný z Nórska na územie Slovenskej republiky. Po vykonaní všetkých procesných úkonov a vyhodnotení všetkých dôležitých skutočností, vydalo Ministerstvo vnútra, Migračný úrad dňa 09.02.2012 rozhodnutie ČAS: MU-272-81/PO-Ž-2010, ktorým podľa § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona neudeľil žalobcovi azyl a súčasne podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona neposkytol žalobcovi doplnkovú ochranu. O podanom odvolaní voči tomuto rozhodnutiu rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 9Saz/18/2012-47 zo dňa 13.06.2012 tak, že toto rozhodnutie odporcu potvrdil. Tento rozsudok bol následne potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 10Sž/19/2012 zo dňa 10.10.2012.

Z aktuálneho spisu ČAS: MU-74/PO-Ž-2013 krajský súd zistil, že žalobca bol dňa 07.02.2013 opätovne transferovaný na územie Slovenskej republiky, tento krát z Rakúskej republiky. Žalobca dňa 08.02.2013 znovu požiadal o udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky z dôvodu obavy o svoj život. V priebehu vstupného pohovoru okrem iného žalobca uviedol, že ide o jeho tretiu žiadosť o udelenie azylu na území Slovenskej republiky, pričom okrem Slovenska žalobca požiadal o azyl koncom roku 2009 v Nórsku a v novembri roku 2012 v Rakúsku s tým, že na Slovensku mu azyl udelený nebol a z Nórska a Rakúska vrátili žalobcu späť na Slovensko. Žalobca uviedol, že nikdy nebol trestne stíhaný a že nebol členom žiadnej politickej strany či hnutia. K dôvodom svojej žiadosti uviedol, že sa v plnej miere pridrižiava dôvodov, ktoré uviedol počas predchádzajúcich konaní a nechce nič viac dodať. Zdôraznil, že jeho problémy sú späté s tým, že členovia hnutia Hamas ho podozrievali z práce pre hnutie Fatah, za čo mal byť vypočúvaný a väznený, dokonca mu počas zadržania mali spôsobiť zranenia vyžadujúce liečbu v nemocnici počas jedného týždňa. Taktiež poukázal na nestabilnú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu.

Prvostupňový správny orgán toto konanie o udelenie azylu zastavil rozhodnutím č. ČAS: MU-74-21/PO-Ž-2013 zo dňa 06.05.2015 z dôvodu, že o azyle už bolo rozhodnuté rozhodnutím zo dňa 09.02.2012 č. ČAS: MU-272-81/PO-Ž-2010. O rozklade voči tomuto rozhodnutiu rozhodol minister vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím č. KM-OLVS-73/2013 zo dňa 18.07.2013 tak, že rozklad zamietol a napadnuté rozhodnutie migračného úradu potvrdil. Súd mal zo spisového materiálu za preukázané, že v novom konaní o udelenie azylu žalobca nepredložil žiadne nové dokumenty, nepreukázal že by došlo k podstatným zmenám a nepreukázala sa ani opodstatnenosť obáv z prenasledovania žalobcu tak, ako to upravuje zákon a ako to upravuje Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951, ktoré sú v oblasti azylu pre Slovenskú republiku záväzné. Uvedené preukazuje aj výpoveď žalobcu zo dňa 26.02.2013.

Krajský súd, po preskúmaní spisového materiálu a oboch rozhodnutí správnych orgánov skonštatoval, že žalobca nesplnil ani jednu z podmienok potrebných na udelenie azylu ustanovených v §§ 8 až 10

zákonu a nepreukázal ani opodstatnenosť obáv z prenasledovania tak ako to upravuje zákon a Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951.

Podľa krajského súdu, nakoľko už bolo právoplatne rozhodnuté o neudelení azylu žalobcovi a skutkový stav, na základe ktorého žalobca žiadal udeliť azyl, sa podstatne nezmenil, nepochybili správne orgány, keď konanie zastavili.

II.

Stručné zhrnutie argumentácie žalobných dôvodov žalobcu

Podľa žalobcu sa krajský súd k podanej žalobe vyjadril len stručne s tým, že v rozhodnutí len opakovane opisuje celý priebeh konania, nijako sa však nevyjadril k námietkam žalobcu o nedostatočnom zistení skutkového stavu s poukazom na neposúdenie rozsudku Európskeho súdneho dvoru (ďalej len „ESD“) vo veci C-364/11 zo dňa 19.12.2012, potvrdenia hnutia Fatah, originálu karty U.N.R.W.A. zo dňa 04.09.2011 a čestného vyhlásenia brata žalobcu.

Krajskému súdu vyčítal, že predložený rozsudku ESD vo veci C-364/11 zo dňa 19.12.2012, ako dôkaz do konania, úplne odignoroval, keďže sa ním nikde v rozsudku nezaoberal.

Žalobca zdôraznil zásadný význam spomínaného rozsudku ESD pre posúdenie postavenia žalobcu vzhľadom na jeho záväznosť pre všetky členské štáty Európskej únie. Dodal, že aj napriek tomu, že rozhodnutia ESD sú adresované konkrétnemu súdu, vyvolávajú účinky aj vo vzťahu k rozhodovacej činnosti súdov iných členských štátov a sú fakticky záväzné erga omnes.

Predmetné rozhodnutie ESD obsahuje presný spôsob, akým sa majú vyhodnocovať jednotlivé žiadosti žiadateľov o udelenie azylu a v akom rozsahu sa majú skúmať. V predmetnom prípade síce žalobca podal opätovnú žiadosť o udelenie azylu, no urobil tak až v čase, kedy došlo k zmene v posudzovaní žiadostí držiteľov karty UNRWA. Správny orgán bol preto povinný postupovať prioritne v prospech najlepšieho záujmu žalobcu, preto nie je prípustné, aby správny orgán a neskôr aj krajský súd, nevzal do úvahy výklad ESD určujúci správnu aplikáciu smernice, ktorá značne mení postavenie žalobcu, a to v prospech medzinárodnej ochrany.

Žalobca preto dospel k záveru, že krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože sa k vyššie spomínaným dôkazom ako aj k námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu v kontexte nových dôkazov, nijako nevyjadril.

Žalobca kládol dôraz na skutočnosť, že do konania boli doložené nové dôkazy, ktoré podstatne menia skutkový stav, nakoľko preukazujú zmenu skutkového stavu, a preto aplikácia § 19 ods. 1 písm. i) zákona neprichádzala z tohto dôvodu do úvahy. Tieto dôkazy však neboli v konaní zobraté do úvahy, ani k nim nebolo zaujaté žiadne stanovisko.

Z uvedeného je teda podľa žalobcu zrejmé, že krajský súd sa dostatočne nezaoberal námietkami vznesenými v žalobe, nevykonával navrhované dôkazy, čím musel jednoznačne dospieť k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdiť.

Nad rámec uvedeného žalobca zdôraznil, že nikde v celom rozhodnutí sa krajský súd nevyjadruje k námietke nepreskúmateľnosti rozhodnutia, ktorá bola vznesená žalobcom v žalobe, ktorá spočíva v tom, že žalovaný neskúmal do konania predložené dôkazy, neodôvodnil, prečo ich nepoužil ako podklad pre vydanie rozhodnutia a akými úvahami bol vedený pri ich hodnotení. Je preto potrebné považovať to za inú vadu konania, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Na základe uvedeného navrhol žalobca rozsudok krajského súdu v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

III.

Stručné zhrnutie vyjadrenia žalovaného k žalobe žalobcu

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril Migračný úrad Ministerstva vnútra Slovenskej republiky tak, že rozsudok krajského súdu navrhol ako vecne správny potvrdiť.

Uviedol, že sa s právnym názorom krajského súdu v plnej miere stotožňuje. Správne orgány vo svojich rozhodnutiach vyhodnotili skutkový stav s tým, že nebola zistená jeho podstatná zmena. Svoj záver opierajú o výpoveď žalobcu zo dňa 26.02.2013, kedy vypovedal, že nenastali žiadne zmeny týkajúce sa informácií, ktoré poskytol v predchádzajúcich konaniach, a že sa v plnej miere pridrižiava dôvodom, ktoré uviedol počas predchádzajúcich konaní, a k týmto nechcel nič viac dodať.

K námietke žalobcu, že skutkový stav sa zmenil poukazujúc na žalobcom predložené nové dôkazy do konania - karta UNRWA zo dňa 04.09.2011, čestné prehlásenie žalobcovho brata a rozsudok ESD vo veci C-364/11 zo dňa 19.12.2012 uviedol, že uvedené dokumenty ako karta UNRWA zo dňa 04.09.2011 a čestné prehlásenie žalobcovho brata pána M. H. S. A. boli už v predchádzajúcom konaní predložené a riadne posúdené. Tá istá karta UNRWA bola žalobcom predložená v správnom konaní ČAS: MU-272/PO-Ž-2010 a dňa 13.03.2013 ju žalobca predložil do konania ČAS: MU-74/PO-Ž-2013. To isté čestné prehlásenie bolo predložené Krajskému súdu v Bratislave, ktorý preskúmaval rozhodnutie správneho orgánu a súd sa s ním v rozsudku č. k. 9Saz/18/2012 zo dňa 13.06.2012 vysporiadal. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa s týmto rozsudkom krajského súdu stotožnil. Žalobca teda v ďalšom konaní znovu predložil tie isté dôkazy.

Poukázal na to, že dôkaz „potvrdenie hnutia Fatah“, do konania nebolo predložené.

Vo vzťahu k rozhodnutiu ESD vo veci C-364/11 uviedol, že toto rozhodnutie samo o sebe zmenu skutkového stavu nezakladá, len poskytuje výklad ustanovenia článku 12 ods. 1 písm. a) druhej vety smernice Rady 2004/83/ES zo dňa 29.04.2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany, ktorá je transponovaná do zákona o azyle. Podľa názoru žalovaného vydaním spomínaného rozsudku ESD nedošlo k zmene právneho stavu.

K námietke žalobcu o nedostatočne zistenom skutkovom stave s poukazom na neposúdenie rozsudku EDS c-364/11 zo dňa 19.12.2012 uviedol, že tomuto sa vo svojom rozhodnutí zvlášť nevenoval, nakoľko v zmysle § 19 ods. 1 písm. i) zákona boli jednoznačne splnené podmienky na zastavenie konania a žalobca sa svojou výpoveďou pridrižoval svojich predchádzajúcich vyjadrení, pričom správny orgán nenašiel súvislosť medzi uvedeným rozhodnutím ESD a žalobcovým prípadom. Ak by žalobca sám vo svojich vyjadreniach uviedol skutočnosti vypovedajúce o danej súvislosti, táto súvislosť by bola skúmaná. K uvedenému poukázal na rozsudok NS SR č. k. 1Sž/27/2011, v ktorom sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril, že pre skúmanie, či sa skutkový stav zmenil alebo nezmenil, je rozhodujúce tvrdenie žiadateľa o takýchto skutočnostiach v novo podanej žiadosti o azyl. Pokiaľ žiadateľ uvádza tie isté skutočnosti ako v predchádzajúcom azylovom konaní, nemožno od správneho orgánu žiadať, aby vykonal dokazovanie na žiadateľom neuplatnené a netvrdené skutočnosti.

Podľa názoru žalovaného rozsah odôvodnení rozhodnutí správnych orgánov zodpovedajú skutočnosti, že ide o opakovanú žiadosť žalobcu o udelenie azylu, pričom v jeho prípade už bolo právoplatne rozhodnuté o neudelení azylu a sám žalobca vypovedal, že v jeho živote nenastali žiadne zmeny. V žalobcovom prípade by neustále nové posudzovanie tých istých dôvodov, pre ktoré žiada o azyl znamenalo nerešpektovanie zásady res iudicata a bolo by popretím zmyslu zákonných ustanovení, ktoré tomu majú brániť (§ 19 ods. 1 písm. i) zákona).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok krajského súdu.

IV.

Argumentácia rozhodnutia žalovaného

Žalovaný napadnutým rozhodnutím č. KM-OLVS-73/2013 zo dňa 18.07.2013 zamietol rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Migračného úradu č. ČAS: MU-74/PO-Ž/2013 zo dňa 25.06.2013, ktorým bolo podľa § 19 ods. 1 písm. i/ zákona zastavené konanie vo veci žiadosti žalobcu o udelenie azylu na území SR a zároveň toto rozhodnutie potvrdil.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že nakoľko bolo zistené, že vo veci udelenia azylu na území Slovenskej republiky už bolo právoplatne rozhodnuté o neudelení azylu a zároveň bolo rozhodnuté, že neexistuje prekážka administratívneho vyhostenia žalobcu do krajiny pôvodu a žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by poukazovali na podstatnú zmenu skutkového stavu a pri posudzovaní opakovanej žiadosti žalobcu o udelenie azylu na území Slovenskej republiky ani nebola zistená žiadna skutočnosť poukazujúca na podstatnú zmenu skutkového stavu, boli naplnené právne podmienky pre postup v konaní podľa § 19 ods. 1 písm. i/ zákona. Na základe uvedeného žalovaný rozklad žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné potvrdiť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 15.07.2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a

azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí. (ods. 1)

d) Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,

b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo

c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

Podľa § 19 ods. 1 písm. i) zákona o azyle ministerstvo konanie o azyle zastaví, ak sa v konaní o azyle už právoplatne rozhodlo o tom, že sa žiadosť zamietá ako zjavne neopodstatnená, neudeľuje sa azyl, odníma sa azyl, nepredlžuje sa doplnková ochrana alebo sa zrušuje doplnková ochrana a skutkový stav sa podstatne nezmenil.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. KM-OLVS-73/2013 zo dňa 18.07.2013, ktorým bol zamietnutý rozklad žalobcu proti rozhodnutiu Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ČAS: MU-74/PO-Ž/2013 zo dňa 25.06.2013 o zastavení konania o udelenie azylu alebo o poskytnutí doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky podľa § 19 ods. 1 písm. i) zákona, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä

z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Žalobca už v rozklade proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa namietal, že jeho rozhodnutie je nesprávne a nezákonné najmä z dôvodu, že správny orgán nedostatočne zistil skutkový stav veci, nevysporiadal sa so všetkými skutočnosťami a dôkazmi, nesprávne právne vec posúdil a rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

Žalobca poukazoval tak v opravnom prostriedku ako aj v žalobe na nedostatočné zistenie skutkového stavu spočívajúceho v tom, že nedošlo k posúdeniu postavenia žalobcu v kontexte rozsudku ESD vo veci C-364/11 zo dňa 19.12.2012, podľa ktorého: „Článok 12 ods. 1 písm. a) druhá veta smernice Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany sa má vykladať v tom zmysle, že zánik ochrany alebo pomoci zo strany inej agentúry alebo orgánu Organizácie Spojených národov, než je Úrad vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (HCR), „z akéhokoľvek dôvodu“ sa týka tiež situácie osoby, ktorá po tom, ako túto ochranu alebo pomoc skutočne využívala, ju prestane využívať z dôvodov vymykajúcich sa jej kontrole a nezávislých od jej vôle. Príslušným vnútroštátnym orgánom členského štátu zodpovedným za posúdenie žiadosti o azyl podanej takouto osobou prináleží na základe individuálneho preskúmania takejto žiadosti overiť, či uvedená osoba bola nútená opustiť zónu pôsobenia tejto agentúry alebo orgánu, čo platí v prípade, že sa nachádzala v situácii vážneho nebezpečenstva a dotknutá agentúra alebo orgán neboli schopné zaručiť jej v tejto zóne životné podmienky, ktoré sú v súlade s úlohou, ktorá uvedenej agentúre alebo orgánu prináleží. Článok 12 ods. 1 písm. a) druhá veta smernice 2004/83 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade zistenia príslušných orgánov členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl, že podmienka týkajúca sa zániku ochrany a pomoci Úradu Organizácie Spojených národov pre pomoc a prácu v prospech palestínskych utečencov na Blízkom východe (UNRWA) je s ohľadom na žiadateľa splnená, skutočnosť, že môže byť ipso facto „oprávneným... na výhody z... tejto smernice“, spôsobuje uznanie postavenia utečenca týmto členským štátom v zmysle článku 2 písm. c) uvedenej smernice a priznanie postavenia utečenca tomuto žiadateľovi ipso iure pod podmienkou, že sa naňho neuplatňuje odsek 1 písm. b) alebo odseky 2 a 3 tohto článku 12.“

Žalobca namietal, že v napadnutom rozhodnutí žalovaného sa nenachádza žiadna správna úvaha žalovaného vo vzťahu predloženej karty UNRWA v spojení so spomínaným rozsudkom ESD aj napriek tomu, že správny orgán bol povinný daný rozsudok zohľadniť, nakoľko sa týka žiadosti o azyl, ktorú podala osoba nachádzajúcou sa v totožnej situácii (žalobca požíval ochranu UNRWA, ktorá neskôr zanikla, pretože opustil územie, kde bola poskytovaná). Zároveň poukazoval na to, že v napadnutom rozhodnutí síce správny orgán deklaroval, že sa so stanoviskom právnej zástupkyne žalobcu vysporiadal, no v skutočnosti sa o citovanom rozsudku ani slovom nezmiňuje.

Namietal aj to, že na podklade nedostatočne zisteného skutkového stavu nesprávne právne posúdil vec s tým, že sa nevysporiadal so stanoviskom žalobcu, ktorý upozornil na zmenu právneho stavu. Taktiež upozorňoval na nedostatok informácií z krajiny pôvodu, ktoré by potvrdzovali alebo vyvracali nebezpečenstvo prenasledovania žalobcu, prípadne vážneho bezprávia.

Žalobca žiadal, aby žalovaný prihliadol a náležite vyhodnotil okrem iného aj predložené potvrdenie hnutia Fatah, v ktorom sa uvádza, že žalobca bol v krajine pôvodu prenasledovaný, a ktoré pre krátkosť času žalobca predložil bez úradného prekladu.

V žalobe proti rozhodnutiu žalovaného žalobca navyše namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že sa k námietke nepreskúmateľnosti rozhodnutia nijako nevyjadril, neskúmal do konania predložené dôkazy, nezdôvodnil prečo ich na rozhodnutie nepoužil, resp. či boli podkladom pre vydanie rozhodnutia a akými úvahami bol vedený pri ich hodnotení. Namietal, že žalovaný nepostupoval

v súlade s rozsudkom ESD ani v kontexte nových dôkazov neskúmal bezpečnostnú situáciu, preto nemohol dôjsť k záveru o tom, že skutkový stav sa podstatne nezmenil.

Uvedené námietky vyhodnotil krajský súd ako nedôvodné, keďže mal za preukázané, že žalobca nepredložil žiadne nové dokumenty, a teda nepreukázal, že by došlo k podstatným zmenám a nepreukázala sa ani opodstatnenosť obáv z prenasledovania žalobcu, preto žalobu žalobcu zamietol.

Žalobca sa s vyhodnotením týchto námietok zo strany krajského súdu nestotožnil, najmä nesúhlasil s názorom krajského súdu, že správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a tento po právnej stránke správne posúdili.

S týmto názorom krajského súdu sa nestotožnil ani odvolací súd, pretože námietky vzťahujúce sa k neúplnému zisteniu skutkového stavu v súvislosti s nevykonaním navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností boli odôvodnené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k uplatneným námietkam žalobcu považuje za dôležité zdôrazniť, že tieto boli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ako aj zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Právna zástupkyňa žalobcu už v konaní pred správnym orgánom predložila do konania dôkazy - rozsudok ESD vo veci C-364/11 zo dňa 19.12.2012; originál karty UNRWA zo dňa 04.09.2011, pričom žiadala jej posúdenie v kontexte s rozsudkom ESD, ktorý zásadne mení postavenie žiadateľov o azyl; čestné vyhlásenie brata žalobcu za účelom ustálenia identity žalobcu; potvrdenie hnutia Fatah.

Vo vzťahu k predloženým dôkazom - karta UNRWA zo dňa 04.09.2011 a čestné prehlásenie brata žalobcu - má odvolací súd preukázané, že tieto boli predložené už v predchádzajúcom konaní s tým, že sa s nimi vysporiadal vo svojom rozhodnutí nie len prvostupňový súd, ale aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, no nie v súvislosti s predmetným rozsudkom ESD, ktorý mení podmienky posudzovania žiadostí o udelenie azylu palestínskych utečencov.

Vo vzťahu k potvrdeniu hnutia Fatah a posudzovaniu žiadosti žalobcu o azyl vo svetle rozsudku ESD má odvolací súd za to, že tieto zostali zo strany žalovaného bez povšimnutia. Vôbec sa nimi nezaoberal ako s dôkazmi, ktoré by mal vykonať a vziať do úvahy pri rozhodovaní, ani sa k nim nijakým spôsobom v rozhodnutí nevyjadril.

Rozhodnutie správneho orgánu pritom musí vychádzať z podkladov preukazujúcich presne a úplne zistený skutočný stav veci. Za tým účelom je správny orgán, rozhodujúci vo veci, povinný obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie a vykonať náležité dokazovanie, pričom v odôvodnení rozhodnutia je povinný uviesť všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu. Správny orgán musí v odôvodnení opísať predmet konania, poukázať na skutkové zistenia, ktoré nesmú byť v rozpore s obsahom spisu, uviesť dôkazy, z ktorých vychádzal a ako sa vysporiadal s návrhmi na vykonanie dôkazov zo strany účastníkov, prípadne s ich námietkami k vykonaným dôkazom. Na základe vyhodnotenia dôkazov je správny orgán povinný uviesť, ktoré skutočnosti považuje za nepochybne zistené a aký je právny význam týchto skutočností. V odôvodnení rozhodnutia je povinný uviesť aj záver o tom, z akého dôvodu aplikoval na predmet konania predpisy citované vo výroku.

Rozhodujúcim pre posúdenie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o žiadosti o udelenie azylu žalobcu, ako osoby, ktorá mala byť pod ochranou UNRWA, bolo posúdenie, či žalovaný vykonal náležité dokazovanie na posúdenie požiadaviek ktoré vyplývajú z rozsudku ESD.

Podľa odvolacieho súdu sa uvedenou požiadavkou žalovaný náležite nezaoberal najmä vo svetle tvrdení žalobcu, že sa dostal do konfliktu s hnutím Hamas z dôvodu jeho práce pre hnutie Fatah, (žalobca na preukázanie svojich tvrdení doložil do konania dôkazy, a to potvrdenie hnutia Fatah, originál karty

UNRWA zo dňa 04.09.2011, rozsudok ESD vo veci C-364/11 zo dňa 19.12.2012) a vo svetle tvrdenia, že je držiteľom karty UNRWA, teda požíval ochranu s tým súvisiacu. Správny orgán na podklade týchto tvrdení nepreskúmal predložené potvrdenie, neoveroval pravosť karty UNRWA zo dňa 04.09.2011 a neposudzoval žiadosť žalobcu o udelenie azylu v kontexte rozsudku ESD.

Z predmetného rozsudku ESD, na ktorý sa žalobca odvoláva, vyplýva, že palestínčanovi, ktorý bol nútený opustiť zónu pôsobenia UNRWA, v ktorej už nemohol využívať pomoc tejto agentúry, možno priznať postavenie utečenca bez toho, aby bol nútený preukázať, že má obavy pred prenasledovaním. Z tohto rozsudku v uvedenej veci však súčasne vyplýva, že v prípade, že takáto osoba dobrovoľne opustila zónu pôsobenia UNRWA, nemožno jej priznať postavenie utečenca bez toho, aby preukázala, že má obavy pred prenasledovaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí sp. zn. 1Sža/43/2011 zo dňa 13.09.2011 vyslovil názor, že článok 1D Ženevského dohovoru stanovuje len možnosť priznať status utečenca, v texte Ženevského dohovoru totiž nie je výslovne ustanovené, že takejto osobe, ktorej bola poskytovaná pomoc od UNRWA, sa má automaticky udeliť azyl. Mať právo požívať ipso facto výhody Dohovoru automaticky neznamená udelenie azylu v zmysle Dohovoru. Každú takúto žiadosť je potrebné skúmať individuálne a to vo svetle výhod čl. 1 A Dohovoru, za ktoré sa považuje skutočnosť, že osoba je utečencom v zmysle Dohovoru ako náhle vyhovuje kritériám obsiahnutým v definícii. To nastane nevyhnutne skôr, než je formálne rozhodnuté o udelení statusu utečenca (udelení azylu). Uznanie statusu utečenca preto osobu utečencom nečiní, ale ju za utečenca oficiálne prehlasuje. Osoba sa teda nestáva utečencom tým, že by jej bol priznaný status utečenca, ale status jej bol priznaný pretože utečencom je. Všeobecné klauzuly definujú kritéria, ktoré je nutné splniť, aby sa osoba stala utečencom. Predstavujú pozitívny základ, z ktorého vychádzajú rozhodnutia o statuse utečenca.

V tomto ohľade sa palestínsky utečenec musí považovať za osobu, ktorá je nútená opustiť zónu pôsobenia UNRWA, pretože sa osobne nachádza v situácii vážneho nebezpečenstva a táto agentúra nie je schopná zaručiť mu v uvedenej zóne životné podmienky, ktoré sú v súlade s úlohou, ktorou je uvedená agentúra poverená.

Za takýchto okolností, bez vykonania predložených dôkazov a objasnenia a vyhodnotenia uvedených skutočností, sa odvolaciemu súdu javí ako predčasné, vyhodnotiť skutkový stav v predmetnom prípade za nezmenený.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité zdôrazniť, že žalovaný jednoznačne neustálil či žalobca skutočne využíval pomoc UNRWA a že táto pomoc zanikla. Žalovaný neustálil, či žalobcu možno považovať za osobu, ktorá bola nútená opustiť zónu pôsobenia UNRWA, pretože by sa nachádzal v situácii vážneho nebezpečenstva a nedostatočne skúmal, či agentúra UNRWA je schopná zaručiť mu v uvedenej zóne životné podmienky v súlade s úlohou, ktorou bola uvedená agentúra poverená, a to aj vo svetle tvrdení a dôkazov, na ktoré sa žalobca odvoláva. Neskúmal ani bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu v súvislosti so situáciou žalobcu.

Úlohou správneho orgánu preto bude vyhodnotiť dobrovoľnosť, resp. nútenosť žalobcovho odchodu zo zóny pod ochranou UNRWA., do spisu vyhľadať správy o krajine pôvodu žalobcu na preukázanie schopnosti organizácie UNRWA zaručiť mu v uvedenej zóne životné podmienky v súlade s úlohou, ktorou bola uvedená agentúra poverená.

Bude potrebné, aby sa správny orgán v ďalšom konaní vysporiadal aj z potvrdením hnutia Fatah, ktoré žalobca predložil len v pôvodnom jazyku, aby zabezpečil jeho úradný preklad a na základe neho v spojení s ostatnými skutočnosťami a dôkazmi opätovne vo veci rozhodol.

V prípade, že správny orgán dospeje k záveru, že žalobca nespĺnil podmienky na udelenie azylu, rozhodne o tom, či spĺňa podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany a za tým účelom vyhľadá správy, ktoré budú zamerané na posúdenie bezpečnostných rizík v prípade návratu žalobcu do krajiny

pôvodu.

Podľa názoru najvyššieho súdu nebolo účelné rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ale odvolací súd dospel k názoru, že je potrebné rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutie žalovaného zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. O udelení, resp. neudelení azylu rozhoduje žalovaný a v prvom rade žalovaný musí vykonať náležité dokazovanie zamerané na posúdenie dôvodnosti žalobcovej žiadosti o azyl. Nevykonaním dôkazov, ktoré boli založené do administratívneho spisu žalovaného, totiž žalovaný nezistil dostatočne skutkový stav veci.

V ďalšom konaní bude, podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, potrebné, aby správny orgán rozhodol o udelení, resp. neudelení azylu, po doplnení dokazovania uvedeným smerom a po zvážení všetkých vyššie uvedených skutočností.

S ohľadom na vyššie uvedené odvolací súd podľa § 220 OSP napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 2 OSP a § 246c OSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní mal úspech, priznal náhradu trov konania podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 296,44 Eur titulom trov právneho zastúpenia.

Trovy konania predstavujú: 2 úkony právnej služby 279,66 Eur (každý za 139,83 Eur) - 1/ prevzatie a príprava právneho zastúpenia (§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky), 2/ podanie odvolania (§ 13a ods. 1 písm. b) vyhlášky), režijný paušál 16,78 Eur (za 2 úkony právnej služby, každý za 8,39 Eur).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.